

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – T

Introductie in Vedantisch zelfonderzoek

Verklaring van veelgebruikte Vedanta begrippen

Informatie uit de klassieke Vedanta traditie doorgegeven door Adi Shankaracharya – Swami Chinmayananda, Swami Dayananda Saraswati, en Swami Paramarthananda (traditionele sanyassis in de Saraswati orde), en James Swartz, Ted Schmidt. Samengesteld, bewerkt en vertaald uit het Engels door Jivan Rethmeier. Vedanta is gebaseerd op de ca. drieduizend jaar oude Indiase Vedische Geschriften, met name op belangrijke bronteksten als de Bhagavad Gita, Upanishads, en Brahma Sutras. Het is een “brahma vidya”, een bewustzijnswetenschap, waarin het vrij zijn van beperkingen – ultieme innerlijke vrijheid – als hoogste menselijke doel gezien wordt.

Tamas

Een van de drie gunas (de drie basisenergieën). Het is de energie van materie, matheid, lethargie, apathie, gronding, ontkenning en verhulling. Zwarte energie.

Tanmatras

Eigenschappen behorend bij elk van de vijf grote subtiele elementen (MAHABHUTANI). (1) Uit RUIJTE ontstaat Geluid (shabda), en Horen (shrota). (2) Uit LUCHT: Aanraking (sparsha) en kinesthetisch voelen (tvak). (3) Uit VUUR: Licht of Vorm (rupa) en Zien (chakshus). (4) Uit WATER: Smaak (rasa) en Proeven (rasana). (5) Uit AARDE: Geur (gandha) en Ruiken (ghrana). Al deze kenmerken komen voort uit het sattvische aspect van het macrokosmische lichaam. Gelijktijdig met deze kenmerken ontstaan de vijf zintuiglijke organen.

Tantra

Tantra betekent: “weefsel” en verwijst naar de verweving van leven en bewustzijn. De wortels ervan liggen in de pre-Vedische traditie van Godinnenverering. Het tantrisme bleef van invloed tijdens de Vedische periode; rond het jaar 500 beleefde het een opleving, en ontwikkelden zich vele belangrijke tantrische teksten. In de tantrische visie wordt de vrouwelijke energie (Shakti) beschouwd als de actor in alle goddelijke actie. In de Hindu traditie heeft elke mannelijke godheid een Shakti (vrouwelijke) pendant. Shakti wordt gezien als het actieve principe, wat precies omgekeerd is vergeleken met het Westerse gezichtspunt. Shakti is de dynamische energie zonder welke er niets tot stand gebracht kan worden.

Tattva Bodha

Inleidende tekst (prakarana grantha), geschreven om de soms cryptische beschrijvingen in de Upanishads op een vereenvoudigde manier aan te bieden. Bodha betekent “kennis”. Tattva betekent “realiteit”, waarbij met realiteit het non-duale Zelf bedoeld wordt. Kortom, Tattva Bodha betekent “zelfkennis”, en verwijst naar de Vedantische wetenschap van zelfkennis die voortkomt uit de Upanishads. Ondanks de vereenvoudiging bevat de tekst de volledige teaching van Vedanta: (1) het onderwijst met grote helderheid de kwalificaties die nodig zijn voor bevrijding (moksha); (2) het geeft de definities van alle essentiële Vedantische terminologie; (3) het legt uit hoe de wereld is gecreëerd; en (4) het laat zien hoe de essentiële identiteit waarmee Isvara, jiva en de wereld zich tot elkaar verhouden het Zelf is.

Vedantische Begrippenlijst - T

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – T

Tat tvam asi

Tat tvam asi: "het pure bewustzijn dat ik ben, is (gelijk aan) het pure bewustzijn in alles". Tat-tvam-asi is een mahavakya, een Vedantisch "belangrijk statement". De Vedantische mahavakyas stellen het individu gelijk aan het absolute, daarmee uitdrukking gevend aan de visie van non-dualiteit, de essentiële waarheid, die de kern is van de leringen van Vedanta.

Tijd & Ruimte

Tijd en ruimte zijn niet van elkaar te scheiden en hoewel beide bestaan, zijn ze niet echt. Tijd is alleen meetbaar in termen van verandering; een object verschijnt/begint, het bestaat, en lost weer op/eindigt. Deze verandering is alleen in de ruimte waarneembaar, het driedimensionale veld waarin objecten vorm krijgen. Deze verandering heeft een bepaalde tijdsperiode nodig om zich te voltrekken. Bij tijd & ruimte geldt dus dat het één niet los kan bestaan van het ander. Het tijd/ruimte continuüm is een van de dharmas of wetten van het manifeste universum. Tijd en ruimte zijn slechts parameters waar gebeurtenissen in plaatsvinden binnen puur bewustzijn. Daar alles in het manifeste universum voor zijn bestaan afhankelijk is van tijd & ruimte, tijd & ruimte voor hun bestaan afhankelijk zijn van de mind, en de mind voor zijn bestaan afhankelijk is van puur bewustzijn, is alles terug te brengen tot het fundamentele puur bewustzijn dat we zijn. Kortom, we zijn ALLES, en ALLES is niets ander dan wij.

The Work of Byron Katie

Byron Katie's methodiek "The Work" wordt gezien als een pratipaksha bhavana benadering (het toepassen van kennis in de vorm van de tegenovergestelde gedachte); het gaat hier immers om het neutraliseren van vasanas met behulp van kennis.

Titiksha

VERDRAAGZAAMHEID; één van de kwalificaties voor Vedanta. ■ Het vermogen om de spelenprikken van het leven te doorstaan met gelijkmoedigheid, een kalme afwachtendheid. ■ Het vermogen om beproevingen te doorstaan zonder de behoefte ze te veranderen, zonder enige zorgelijkheid, verongelijkheid of geklaag; m.a.w. objectiviteit ten opzichte van allerlei soorten pijn in het leven. ■ Het vermogen gelijkmoedig om te gaan met tegengestelden als plezier en pijn, hitte en kou etc. ■ Volharden in het gekozen pad met een blij gemoed, ongeacht de obstakels die er onderweg zijn. ■ Onverstoorbaarheid, wat er ook gebeurt.

Toegewijde

De devotionele persoon.

Transactioneel

Letterlijk: door middel van een transactie. De oorzaak is dus niet het een of het ander, maar hoe zij elkaar over en weer beïnvloeden.

Trigunatita

Trigunatita wil zeggen "voorbij de gunas", "meer dan de gunas". Als onwetendheid (avidya) over onszelf als puur bewustzijn verwijderd is door zelfkennis, blijft maya (macrokosmische onwetendheid en zijn effecten) nog steeds aanwezig. De gunas blijven doorgaan met het conditioneren van het subtiele lichaam (de "persoon"), doch hebben hun bindend vermogen verloren daar de "doener" als "niet echt" ontmaskerd is door zelfkennis.

Triguna Vibhava Yoga

Zie Gunas en Guna management.